

ZEMITURS

LATGOLAS NŪVODA NEDEĻAS LAIKKROKSTS

Nr. 39 (127)

1997. GODA 24. OKTOBRIS

CENA 5 SANTIMI

JŌNS BROKS-EISĀGS

KOLKĀ ĪSVĒTEITA KATŌĻU BAZNEICA

Vēsture liecinoj, ka Kurzemes popularākā cīmā Kolkā katŌļu bazneica bejuse jau 1048. godā, kod tū dorbojušis dāņu misionari. Laika tecējumā bazneicas caltas un dadzynoņas, taipat ari Kolkā, pagōjuši vairōki godu simteni un ari pyrmajā Latvejas breivvalsts laikā katŌļu dīvnoma te nabeja, beja luteranim un pareizticēim.

Kolkas cims ir Talsu rajona rubežos, kod 1996. godā sōce strōdēt jaunais pristers Andrejs Mediņš, vērineigōk rajonā izavērse ari katŌļiceigūs goreigō dzeive, daudzōs bižōk apdzeivōtōs vītōs dybynoņōs jaunās draudzes un tagad pristers ir vairōk kai 10 tūs prāvests. Intensivi teik strōdōts pi telpu ikōrtōšōnas dīvkolpōjumu vajadzeibom, veikti priksdorbi jaunās bazneicas ceļšonai

Talsūs. Talantim svēteitajam, jaunrades degsmes pōrpylnajam un nanūgurdynojamajam prāvestam A. Mediņam pīdar ideja, lai nūvōrtā atstōtū Sakas (Lipōjas rajons) katŌļu bazneicu pōrcaltu uz Kolku. Vyss lykumeigā kōrtā tyka saskaņōts ar goreigōs un laiceigōs varas struktūrom, pats jys jēme uz sevi organizatoriskōs ryupes. Kūka gulbyuvē caltō Sakas bazneica tyka ryupeigi nūjaukta, pōrvasta un nu jauna uzcalta, vysdažaidōki dorbi veikti leidz taidai gataveibai, ka īsvēteišōnas svineibas varēja nūtik 4. oktobra sastdinē. Vēl jau pi bazneicas dorba daudz, bet tys tiks padareits dažūs mēnešūs.

Pisadolūt dīvlyudzēju kuplam skaitam, kurim vysim nabeja īspejams saīt ap 200 vītu lelajā telpā, bazneicu īsvēteja Lipōjas diecēzes veiskups Jō

Ekselence Ontons Justs, Tukuma un Laimiņu draudžu prāvests un Talsu dekanata dekans Aļberts Buliņš, Talsu piļsāts un rajona draudžu prāvests A. Mediņš un cyti. Bazneica veļteita Jyuras Zvaigznes Dīvmōtes gūdam un ir jōs vōrdā. Nav vēl pabeigta, veikti golvonūkōrt apdares dorbi, bet niu Kolkas draudzes katŌļiceigim ir kur puļceitis, lai apmīrynōtu savas goreigōs vajadzeibas un pasateiktu Dīvam. Pēc 949 godim te otkon ir katŌļu svēteica. Atzeimejams, ka šō dorba veicēji atsauceibu un dažaidu materialu paleidzeibu sajēme nu Kolkas pogosta padūmes priksšādātōjas Marijas Rērihas kundzes, par kū jai pateiceigi vysi.

Attālūs: Kolkas bazneicas byuves pabeigšōnas pādeji akordi; īsvēteišōnas svineibōs, pyrmajā ryndā piļsāts un rajona draudžu prāvests Andrejs Mediņš, Jūs Ekselences veiskupi Ārvaldis Andrejs Brumanis un Ontons Justs, ūtrajā rindā — Talsu dekanata dekans Aļberts Buliņš.

Voldemāra VADZIŅA foto

(»Talsu Vēstis«)

HRONIKA

- 19. oktobrī (1902) Rēzeknē dzimuse bāru rakstneica Līdija Tiņanova, izcylō literaturas zynōtnika un rakstnika mōsa, myruse tīpat 1984. goda 21. jūnī.
- 19. oktobrī (1902) Osyunes

pogostā dzimis goreidzniks — rakstniks, publicists, redaktors, teologejas profesors Pīters Laurinovičs, miris 1949. goda 5. decembrī Vōcejā.

● 20. oktobrī (1952) Tomskas apgobola Mihailovkū miris latgolu nacionalōs atmūdas laika darbiniks,

vaļstsveirs, publicists, dzejniks, izdevējs Francis Kemps. Dzimis 1876. goda 24. decembrī Rēzeknes apriņka Makašānu pogosta Sprūževā.

Sastōdēja

Viktors TROJANOVSKIS

DR. HIST. G. BARKOVSKA,
LPI ZYNŌTNISKŌ
SEKRETARE

Ir rudiņš, Latgolas Pētniceibas instituta īkgadejūs zynōtniskūs konfereņču laiks, šūgod taida nūtikis Rēzeknē 24. un 25. oktobrī, veļteita 1917. goda kongresa 80. godadinai, prūtams — ari Rēzeknes rajona un piļsāts problemom, kai ari Latgolai kūpumā. Mozlīt nāparosta, jo teik reikōta kūpā ar Latvejas Inteligeņces apvīneibu.

Pyrmū dinu (24. oktobrī) veļteisim temai »Latvejas regionalō atteisteiba un Latgola«, kur par Latvejas regionalō atteisteibu un administrativu teritorialū reformu runōs gon Anatolijs Gorbunovs — Vides aizsardzeibas un regionalōs atteisteibas ministrs, gon Andris Jaunsleinis — Latvejas Pošaldeibu savineibas priksšādātōjs, gon Valerijs Zvidriņš — Rēzeknes

LPI AICYNOJ UZ RĒZEKNI

rajona padūmes priksšādātōjs. Par tū, kai Latgolai pōrvarēt ekonomiskū un socialū depreseju, vaļsts un vītejus programmu lūmu Latgolas atteisteiba, bezdorbu, uzjēmejdarbeibu un jaunom dorba vītōm — Raita Karnite — Ekonomijas instituta direktore, Eduards Matisāns — inženirzynōtņu doktors, Latgolas Pētniceibas instituta bidrs, Jōns Bulis — Rēzeknes—Aglyunas diecēzes veiskups, bet par Rēzeknes un Daugavpiļs lūmu Latgolas kulturā — Bruno Jansons, Daugavpiļs Pedagogiskōs universitates rektors un Osvalds Zvejsalniks, Rēzeknes Mōkslas koledžas direktors. Par latvišu un cyttautišu sovstarpejūs atticeibu atteisteibas vērzīnim — Ilze Litavnice, Daugavpiļs Pedagogiskōs universitates magistre.

Jautōjumu apsprisšōnā varēs pisadaleit debašu daleibnikai, izsaceit sovus vidūklus, bet kotram tiks atvālātas tikai picas minutes, tōdēļ napicīšams argumenteits, var byut ari piļņeigi pretejs vidūklis. Jautōjumu apsprisšōnu translēs Latvejas radio eišajā ēterā.

Pasōkums nūtikis Rēzeknes piļsāts Kulturās nomā Brōļu Skryndu ilā 3, sōkums pulkstīn 10.00, pulkā byus ari Kurzemes, Vydzemes un Zemgales pōrstōvi, kurus vīnāidi interesej regionalōs atteisteibas vaicōjumu nūstōdne Latvejā. Dinas ūtrā pusē nu pulkstīn 15.00 Rēzeknes rajona padūmes telpōs Atbreivōšōnas alejā 95 sōksis LPI 6. zynōtniskō konference »Latgolas pagōtne, tagadne, nōkūtne«, interesenti varēs pisadaleit 8 dorba

ĀDOLFS BŌRBALS

ATCERES PASŌKUMS DEKŠĀRĒS

Gon nu Rēzeknes, Modūnas un Jākubpiļs rajona, gon nu Reigas oktobra sastdinā Dekšāru muzejā puļcējos Latgolas kulturvēstures entuziasti uz žurnalista un kulturpētnika Donata Latkovska 85 godu atceres pasōkumu.

Pēc muzeja pōrzeses Antoņinas Piļpukas īvodvōrdim tyka īpazeits profesora Pītera Zeiles atsuteitais materials par D. Latkovska dzeivi un literarū darbeibu. Atmiņōs par brōlānu un 30. godu literarajom un politikajom nūrisem Latgolā dalejōs nu Reigas ībraukušais pensionātais jurists, 84 godus vacais Jezups Latkovskis. Daudz savīļpojušu breižu beja rakstnika meitai Maijai Vōverei (Rēzekne), mozmeitai juristei Ivetai Stuberovscai (Reiga), kai ari cytim rodim, kuri kuplā skaitā īsaroda uz pasōkumu, jaunō juriste Dekšāru muzejā pyrmū reizi dabōja redzēt vactava publikacejas presē un jō saraksteitōs grōmotas.

Donats Latkovskis daudz nūsadorbōjis ar Latgolas kulturvēstures pēteišōnu, dēļ tō atceres pasōkumu kuplynōja koncerts, kuru snidze plašu atzineibu īgīvušais Atašines etnografiskais ansamblis »Viraksne«, jo tō darbeiba un repertuars taipat ciši saisteits ar tautas goramontu vōkšōnu un rodīšu izmōntōšōnu. 12 godu pastōvēšōnas laikā ansamblis uzastōjis 170 koncertūs, septeņos televizejas pōrraidēs un septeņūs radioraidējumūs, koncertējis na tikai Latvejā, bet ari Leitvā, Dānejā un Ungarejā. Pisadola 27 cylvāki — dzidōtōji, deju grupa un sova muzykas kapela — nu vacōka godagōjuma ļaudim leidz jaunōtnei un bārnim pymskūlas vacumā. Vadeitōjai Valentinai Mičulei (Reinikai) dzeives saknes un pyrmi skūlōtōjas dorba godi saisteiti ar Dekšārem, dēļ tō īsarassōnōs ar koncertu gon jai, gon vītejim beja dubulti saistūša. Koncertā tyka izmōntōtas ari nu Dekšāru dzidōtōjom Eleonoras Eriņas un Agneses Madzules piraksteitōs dzismes, bet uz prišku ansambla repertuaru papyldynōs koncerta reizē idzidōtōs varakļōnites Helenas

Hofmanes dzismes.

Sirsneigus vōrdus atceres pasōkuma daleibnikim un koncerta apmaklātōjim nūslāgumā sacēja cinejamō dzejneica Marta Bārbale nu Murmastines, nūlasēja ari uz vītas sacaratū dzejūli »Viraksnei«.

PILĪ — NŪVODA MUZEJS

Eiropas kulturās motōjuma dinōs septembrī 100 atvārtūs Latvejas piļu sarokstā beja ari Varakļōnu, te rysinōja nūzeimeigs pasōkums — Varakļōnu nūvoda muzeja atklōšōna. Pyrmsōkumi tam lykti jau Latvejas atmūdas godu sōkumā, kod vītejos vydusskūlas audzēkni skūlōtōjas Valentinas Briškas vadeibā aktivi pisadalejōs senu sadzeives priksmatu un dorba reiku vōkšōnā apkōrtnes zemniku sātōs, vacūs mōju bēneņūs — tūs ekspozicejai īrōdeita gūdpylna vīta vīnā nu trejom jaunatklōtō muzeja telpom. Papyldynoņ stendi par īvārojājamim Varakļōnu nūvoda izceļsmes cylvākim — Pīteri Strodu, Aloiziju Broku, Mikeli Dukalški, Aļbertu Sprūdžu, Leonardu Latkovski, Konstantīnu Strodu-Plenciniku un cytim.

Vairōki stendi vēstēj par piļs kaidreizejū īpašniku grafu M. Borhu, Varakļōnu vaļsts gimnazejas darbeibas godim (1921.—1960.), īpošu interesi pisaista sinas fragments, kurā restaurāts XVIII godymta īkstelpu gleznōjums.

Atseviška telpa paradzāta nūmainomom izstōžu ekspozicejom, pošlaik tī radzami Varakļōnu fotomōkslinika Ontona Zepa pimiņas dorbi, vītejos keramikes Ivās Locānes darinōjumi, mōkslineicas Margaritas Selickas gleznas un kaidreizejō gimnazejas skūlōtōja Arvīda Gusāra lela izmāra glezna, Varakļōnu mōkslas skūlas audzēkņu darinōjumi. Gūda vīta īrōdeita Varakļōnu gimnazejas Latvejas breivvalsts laika sorkonboltsorkonajam karūgam, kuru saļobōjis un nu Austrālejas atsuteitōjis nūvodniks Stanislavs Svylāns.

Ryupes par nūvoda muzeju uzajāmuse Varakļōnu piļsāts dūme, tō vadeiba utzycāta pensionātam vēstures skūlōtōjam Jōņam Piļpukam.

MINSTERES »LATGOLAS SĀTA« LATGOLĀ

Latvejas īpašumā Minsterē, kur leidz šam dorbojōs latvišu gimnazejā (šūgod pādejaus izlaidums — turmōk nāpastōvēs) ir bogōteiga latvišu biblioteka, pimiņas styureiši ar daudzom personeiōm J. Jaunsudrabeņa, K. Raudives, Z. Mauriņas un cytu montom, bet divōs cytōs ustobōs atsaroda »Latgaļu sāta«, kurā apmaklātōjim tōs gors un dvēsele, ari izveidōtōjs, dzejniks un žurnlists Aļberts Spōgis rōdēja trymdā idzūtū periodiku un grōmotas, keramiku nu dzimintes u. c. Šī sāta vairōkkōrt mainējuse atsarassōnōs vītu, beidzūt, kod telpas kūpā ar daudzom cytom iznumoj kaidai vōcu augstskūlai, beja jōatbreivōj pa vysam. Ar smogom īspiddorbu kravom uz Latgolu braucis A. Spōga kungs ar dālim, nu jam beja uz Latgolu jōatgōdoj pādejo krava — šajōs dinōs tū izdarēja laikroksta »Zemītur« izdevējis Ontons Rancāns un V. Loča Latgališu rakstneiceibas muzeja Piļcinē direktors Pīters Lōcs. Lelōkō daļa syutejuma aizvasta uz Rēzeknes Augstskūlu, daļa jaunū eksponatu papyldynoņja ari muzeju Piļcinē, īpasšu dōvonu A. Spōgis saryupēja sova dzymtō Vōrkovas pogosta bibliotekai. Tehniskū daļu, cytim vōrdim — pōrvesōnu uzajēme storptauteskūs pōrvodōjumu firma »Pitkevičs un ko«, Ltd, personeigi pats tōs pōrvaldniks Vitālijs Pitkevičs, kurs 1700 kilometrus lelū attōlumū nu Minsteres leidz Rēzeknei, škarsojūt Vōcejās, Pūlejas, Litovas un Latvejas rubežās, »vīnā elpas vīlcīni« pōrvareja Ginesa rekordu grōmotas cineigā ūtrumā — 25 stundēs.

LATGOLAS PĒTNICEIBAS INSTITUTA VI ZYNŌTNISKŌS KONFERENCES 1997. GODA 24.—25. OKTOBRĪ

DORBA GAITA

9.00—10.00 — daleibniku registraceja Rēzeknes piļsāts kulturās nomā Brōļu Skryndu ilā 3.

10.00 — konferences atklōšōna,

10.30 — 14.00 — Latvejas intiligeņces apvīneibas konference »Latvejas regionalō atteisteiba un Latgola«.

1. Latvejas regionalō atteisteiba un administrativu teritorialū refor-

ma, Anatolijs Gorbunovs — Vides aizsardzeibas un regionalōs atteisteibas ministrs, Andris Jaunsleinis — Latvejas Pašvaldeibu savineibas priksšādātōjs un Valerijs Zvidriņš — Rēzeknes rajona padūmes priksšādātōjs.

2. Kai Latgolai pōrvarēt ekonomiskū un socialū depreseju, vaļsts un vītejus programmu lūma

Latgolas atteisteibā, bezdorbs, uzjēmejdarbeiba, jaunās dorba vītas — Raita Karnite — Ekonomikas instituta direktore, Eduards Matisāns — inženirzynōtņu doktors, Latgolas Pētniceibas instituta bidrs, Jōns Bulis — Rēzeknes—Aglyunas diecēzes veiskups.

12.00—12.30 — pōrtraukums.

3. Rēzekne un Daugavpiļs

Latgolas ekonomikā un kulturā — Bruno Jansons — Daugavpiļs Pedagogiskōs universitates rektors, Osvalds Zvejsalniks — Rēzeknes Mōkslas koledžas direktors.

4. Latvišu un cyttautišu sovstarpejūs atticeibu atteisteibas vērzīni — Ilze Litavnice — Daugavpiļs Pedagogiskōs universitates magistre.

14.00—14.15 — zidu nūlikšōna pi Latgolas Atbreivōšōnas piminekļa.

Turpinājums 4. lpp.

REDKOLEGEJA: Valija Berkina — Jākubpiļš, Jāns Elksnis — Latgolas Kultūras centra izdevnieceiba, Pīters Gleizdāns — Rēzekne, Jāns Kokins — Daugavpiļš, Anita Petkune — Krāslova, Ontons Rancāns — Preiļi, Ontons Slyšāns — Bolvi, Viktors Trojanovskis — Ludza, Pīters Zeile — Reiga, Jāns Žugovs — Reiga, ūzemu biroja vadeitōjs — Aļberts Spōģis Minstere

Vysupyrms napicīšams uzsvērt faktu, ka dimžāl, mes pōrōk moz uzmaneibas veļtejam Latgolas masu medijim un modernōs tehnoloģejas izmontōšonai, tōpēc nav jōsabrēnej, ka latgališu volūda tymūs ir pabārna lūmā.

Latgaliski nedēļā pusstundī raida Latvijas radio un pusstundī »Breivō Eiropa«. Un tys nasaverūt uz tū, ka latgaliski saprūt vairōki symti tyukstūšu Latvejas izdeivōtōju...

Bet ilgūs okupacejas godus radio »Breivō Eiropa« raidējums »Latgolas Bolss« beja vineigais masu medijs latgaļu volūdā.

Tōpēc nalela atkōpe:

Ir 1944-tais gōds, tyukstūšom latgališu dūdas bēģļu gaitōs, nūteik izvesšona dorbā uz Vōceju, latvišu jaunišus īsauca leģionā.

Uz Vōceju izbrauc arī V. Lōča vadeitōs izdevnieceibas darbiniki.

Vladislavs Lōcs ir pēckara laika lelōkais ceineitōjs par latgališu tiseibom. Pasateicūt jam, pēckara godūs atplauka latgališu publicistika un atsateistēja žurnalistika.

Jo rēkinojam, ka Rītumūs, golvonūkōrt Vōcejā, nūņōce tyvu pi 150 tyukstūšom latvišu, tod apmāram tykai 10% nu jim beja latgališi. Jau nūmetu dzeives laikā Vōcejā jī daudzvīt atsadalēja nu kūpejōs latvišu sabidriskōs dzeives, kur valdēja vysai izteikts Ulmaniskais gōrs. Pēc izceļōšonas uz ASV, Kanadu u. c., latgališi jūti strauji asimilējōs, daudzi apsaprecēja ar katōlim cytauteibnikim — pūlim, vōcišim.

Latvišu katōļu draudzes nabeja popularas, vina daļa nu tōm nūsavēse dēļ tō, ka divkōlpōjumi nūtyka baltyski.

Latgališu sabidriski un politiski darbiniki jau pēcdasmytūs godūs vērsa skotu pōri »dzejļa aizkōram« — uz Latveju.

Ir 1951. goda Zimassvātiki Madridē un eisvilņu diapazonā dzēzšams Donas-Dzidrās Rōzites-Pjērnavehas bolss: »Skan Brīvā Latviešu Balss«. Jai latgaliski pisabidrōja tūreizejais students Aļberts Spōģis.

Latvite Dzidra Rōzite beja precējusēs ar spāni, kam beja itekme Franko režima valdeibā, un ar jō paleidzeibu nu Spānijas tyka gatavōti pirmi radiatoraidējumi latvyski un arī latgaliski. »Brīvās Latviešu Balss« raidējumi eisvilņu diapazonā skaneja leidz 1962. godam.

Pēcōk latgališu raidējumi skaneja vīnreiz nedēļā sastdinēs radio »Liberty« programmā.

1959. godā V. Lōcs, A. Jūrdža fonda un Latgališu izdevnieceibas vōrdā, grīzēs pi pāvesta ar lyugumu

DAINIS MJARTĀNS, RBERB LATVIŠU RAIDĒJUMU REDAKCEJAS LŪCEKLIS

SKAŅ RADIO »BRĪVĀ EIROPA« — »LATGOLAS BOLSS«

radio »Vatikans« latvišu raidējumūs ikļaut arī vēstējumus Latgolas katōlticeigim jūs dzymtajā volūdā.

Marianu tavs Stanislavs Škutāns tymā pošā godā ar šaidu pošu lyugumu grīzēs pi »Voice of America« raideitōja Vašingtonā.

Šūs pasōkumus atbalstēja arī Līpōjas diecēzes veiskups trymdā, Barselonā dzeivjūšais Antonijs Urbšs. Sovu paleidzeibu nalidze Dr. Mikelis Valters — pyrmais Latvejas valdeibas ikšlitu ministrs, vēļōk sytnis Itālejā, jō lyugumi tyka adresāti ANO Nūjorkā.

Dimžāl latvišu sabidreiba trymdā, lai cik tys nabyutu paradoksalī, leidzeigi kai okupātājā Latvejā, kur spistā kōrtā tyka sekōts »Vinōtōs valsts volūdas režimam«, nasavēļēja atsakōpt nu tautas vinōteibas lozunga, nūvirzēs nu tō saradzūt seperatma tendences...

1950. goda 4. jūlī nu bejušōs vōcu gaisa karabāzes Lampertheimā, natōli nu Manheimas, raideit uzsōka radio »Brīvā Eiropa«, tūmāt tikai 1975. goda 19. jūlī, pēc Latgališu Radio raidējumu komitejas, īpoši Bonifacija Briškas naatlaideigō dorba, amerikāņu vadeiba pikrita latvišu raidējumu itvorūs raideit arī latgaliski. Tai dzyma raidejums »Latgolas Bolss« Vladislava Lōča vadeibā, nu sōkuma dažas minūtes nedēļā, bet nu septembra kotru piktīni, leidz 1983. goda 18. novembrī isaskanēja tymā formatā, kaidis ir leidz šūdiņdinai. Stafeti nu Vladislava Lōča pōrjēme Sibirejā dzymušais, Vōcejā augušais vēstures students Valdis Labinskis, kurs pi Vladislava Lōča apģiva latgališu volūdā.

Ir leitaina 1984. goda pavasara dīna, kod es un Valdis Labinskis tykomēs Vladislava Lōča un Almas Čupītes nalelajā dzeivūklī Minhenes pīvōrtēs, Austrumeiropas bēģļu cimā. Mani, tūlaik vēļ Ministeres latvišu gimnazejas 12. klases skūlānu, Labinskis un Lōcs uzaicynoja izmēģinōt rūku, jeb, pareizōk sokūt, bolsu »Breivōs Eiropas« ēterā. Tai kai bērneibu pavadēju Varakļōnu pusē, latgališu volūda nabeja sveša un tai sōcēs munas žurnalista gaitas, kas turpynojas arī tagad Prāgā.

»Kotram cylvākam, nasaverūt uz tū, kur jys atsarūn, ir tiseibas pīprasēit, sajimt un snēgt tōļōk informaceju, kai arī jō personēigōs dūmas.« — tai raksteits Universalajā Cylvāktiseibu deklaracejā, kuru vysu soltō kara periodu — Latvejas okupacejas laiku — kōjom myna Padūmu Savineiba. Vodūtis pēc šō principa drbu veice radio »Breivō Eiropa« — radio »Breiveiba« redakcejas. Pādejūs pīcpadsmīt godus radio staceju finansēj Savinōtū Valstu kongress, taču, nasaverūt uz tū, jeb bīži vīn teiši tamdēļ, šantāža, apmalōšona un pat cylvāku dzeiveibu apdraudēšona beja Padūmu Savineibas un tōs satelītvajstū

RADIO »BREIVŌ EIROPA« LEIDZSTRŌDNĪKI MĀRIS ČAKLAIS (REIGA), DAINIS MJARTĀNS (PRĀGA), IVETA MEDIŅA (REIGA), SKAŅU REŽISORS KĀRLIS PINNIS (REIGA) — NU KREISŌS UZ LOBŪ

slepenūs dinastu un propogandas mašinerejas uzdavums.

Tai, pīmāram, 1981. goda 21. februārī pavysam natōli nu latvišu redakcejas telpom sprōgst 20 kilogramu smogs spridzeklis, četri radiostacejas darbiniki teik ivainōti, materiali vysvairōk ciš čehoslovaku redakceja. Izmeklēšonā nūsaskaidrōj, ka nūzīgumā vainojama terorstu grupa ar slovonū Karlosu prikšgolā, kas pošlaik atsarūn apcītynojumā Francejā — jū beja savervējūši vairōku padūmu bloka vajstu slaponi dinasti. Pēc 15 godim nu Karlosa atsaklōj, ka Ungarejā šū terora aktu izplānōja Austrumvōcejas slepenais dinasts »Štazi«. Tūmār, kurs slēpēs aiz jō, varam vineigi minēt...

1954. godā tyka nūslāpkavōts Azerbaidžanas redakcejas vadeitōjs, 59. godā radiostacejas sōlstraucēņus tyka atosta inde, bet 1978. godā Londonā ar saindātu lūdi, kū izšōve nu leitussorga smailes, tyka nūgalynōts bulgāru redakcejas leidzstrōdniks.

Tai arī latvišu redakcejas darbiniki (tūlaik redaktora pīnōkumus nu Viļa Skultāna uzajēme tagad jau bejušais Latvejas aizsardzeibas ministrs Jānis Trapāns) strōdōja ar pseidonimim, dažim taidi beja pat divi. Golvonūkōrt beistūtis, lai represejas naskortu radinikus Latvejā. »Latgolas Bolsa« raidējumi Valda Labinska (Kazimira Stroda) vadeibā skaneja piktīdinēs, ar daleju originalraidējuma

atkōrtōjumu sastdines reitā. Dzēzšameiba Reigā, pasateicūt padūmu traucēšonas ikōrtom, beja vōja. Vodūtis pēc tūreizejōs informacejas proviņcē — tōļōk nu Reigas — dzēzšameiba beja lobōka, taitod arī Latgolā. Taču beja cylvāki, kas regulārī sajēme »Latvišu« un arī »Latgolas Bolsa« raidējumu skryptus. Ar lelu ryupeibu VDK uzdavuma ēterā izskanējuši raidejumi tyka pīraksteiti, skryptus lasēja augstu stōvūši partejas, VDK, valdeibas, kai arī uztycamī masu mediju vadeitōji, jūs vydā, kai zynom, tūlaik beja daudz latgališu...

»Latgolas Bolsa« radējuma uzbyuve leidz 1989. godam beja šaida:

katōļu bazneicas ziņas, informaceja par latgališu organizaceju dorbu trymdā, Valda Labinska komentari par raksteitū Padūmu Latvejas presē, un kulturvēstures nūdaļa. Tymā vairōkus godus skanēja Tadeuša Puisāna jaunōkū laiku Latgolas vēstures apceres, Paulīnes Zalānes recenzepes un Latgolas literaturas apskoti, Aļberta Spōģa filozofiski roksti un dzeja, muni (Franča Poikāna) kulturvēstures apskoti. Ēterā bīži beja dzēzšams Dr. Eduards Upeniks, Jōns Trūps, Aļberts Pleišs. Sovus materials pīsyutēja prof. Leonards Latkovskis, Ontons Zvidris, īrosti beja dzejnika Franča Murāna, Jōņa Dimanta roksti, esejas, komentari. Par religiskim tematim vysbīžōk uzastājā pīrvests Mikelis Lizdiks, Stanislavs Škutāns, izmontōti tyka arī profesora Ladusāna dorbi jō pošā lasējumā.

Tikkū uzskaitētōs personas eistineibā beja latgališu trymdas sabidreibas bolsts, un tū, kam beja īspēja tūlaik klauseitūs »Breivū Eiropu«, tū drūši vīn pat navarēja īsadūmōt, jo gondreiz voi vysī munāti leidzstrōdniki ēterā litōja sagvōrdus. Tagad var naslēpt, ka lelōkō daļa nu »Latgolas Bolsa« leidzstrōdnikim V. Lōča mudynōti, sovs honorarus zidōja A. Jūrdža fonda darbeibai, taidā veidā finansējūt latgaļu grōmotu un periodikas izdūšonu. V. Lōcs gaidēja īspēju, kod jō veikumu varātu pōrsyuteit uz Latveju. Šaids īspēju laiks tyvōjōs...

1987. godā »Breivō Eiropa« sovūs raidejumūs vēstēja par tū, ka »Helsinki-86« aicynojo tautu nūlikt zidus pi Breiveibas pīmēnkļā. Beja pīnōcis laiks pōrsaveidōt arī »Latgolas Bolsa« raidējumim. Kontakti ar klauseitōjim un naformālim informacejas devējim jau pastōvēja, tagad tyka uzjymti kontakti ar tim, kas nasabeibēs dūt informace-

ju. Atklōti par pyrēm korespondentu pēc Jura Vidiņa itekuma 1990. godā klīva Jūlijs Trūps Rēzeknē. Taitod, ziņas un komentari sōce pīnōkt tiši nu Latgolas.

1989. godā maņ kai privatpersonai izadeve pyrēm reizi ostonu godu laikā īsarast Latvejā, arī Rēzeknē. Valdim Labinskim un cytim redakcejas darbinikim padūmu varas īstōdes ībraukšonas atļaujas nadeve.

Informaceju par nūtykumim šymā vātrainajā laikā snidze veiskups Jōns Cakuls, Daugavpiļš latgališu vinōtōji Roberts Kudiņš un Ģertrūde Kudiņa, veiskups Vilhelms Ņukšs, kai arī Vōcejā dzeivjūšais pīrvests Ontons Smeļters, izmontōti tyka arī Jōņa Broka materiali, kurus jys syuteja Aļbertam Spōģim ar nūrōdi izplateit tōļōk.

»Latgolas Bolsa« itvorūs mēs sōcem gatavōt intervejas ar tōlaika aktivōkim latgališu sabidriskim, religiskim un politiskim darbinikim, pīmāram, ar AP deputatu Juri Cybuli, Ontonu Seikstu, lūdžōniti Mariju Kārkli, dzejniku Ontonu Kūkōju, tūreiz vēļ Višku padūmes deputatu Andri Saulēiti, pīrvestu Andreju Aglyuniti, LNNK aktivistu Aivaru Proveju un daudzim, daudzim cytim.

Vajsts un religiskūs svātķūs nu spredikim ēterā naatsateice katōļu bazneicas vadeiba, arī veiskups Jōns Pujats.

90-tajūs godūs radio »Breivō Eiropa« raidejumūs sōce izeimeitīs divvirziņu informacejas apmaiņa ar Latveju. Tymā pošā laikā mes meklējom jaunus leidzstrōdnikus, Jākubpili nūtyka »Latgolas Bolsa« reikōts nūvoda žurnalistu seminars.

Un tai ar lapnumu varam konstatēt, ka, pasateicūt »Latgolas Bolsa« skūlai, latgaliski roksta un turpnoj žurnalistu dorbu Valda Madalāne, Ivars Litavniks, Jōns Pitrāns, Ingrida Mičāne, Andris Strods-Sērmais, jeb eistajā vōrdā Andrejs Svylāns un cyti.

Vins ūtrs var vaicōt: voi raidstacejai, arī raidējumam »Latgolas Bolss« ir kaida lūma myudinōs? Ar šū vaicōjumu asam daudzōrt sasakōrušis. Kūpš pōrsaceļšonōs uz Prāgu, tys nūtyka 1995. goda pavasari, rodusēs arī jauna strategeja, daudz kas ir mainējis. Nav vairōk Afganīstans redakcejas, bet ir Dīnvidslāvu, pūļu un čehu redakceja, raida kai naatkareigas radio stacejas. Myusu pošreizejō miscja, kas, prūtams, atkareiga nu politiskōs situacejas vajsti, uz kuru raidom ir:

— aktualas, analitiskas informacejas snigšona par pasaulā, kai arī

NU LOBŌS: JŌNS PITRĀNS (DAUGAVPIĻŠ) AR OPONENTU LATGOLAS VAICŌJUMŪS GUNTI ROZENBERĢU (REIGA)

SKAŅ RADIO »BRĪVĀ EIROPA« — »LATGOLAS BOLSS«

Sākums 2. lpp.

vīteim politiskim nūtykumim,

— Rītumu demokratejas izpratnes pylvēidōšona,

— objektīva un kritiska politiskō un saimnīciskō transformacejas procesa analizēšona,

— konferenču, seminaru, kai ari Vyduseiropas un bejušos Padūmu Savīneibas republiku žurnalistu apmōceibu programmu organizēšona.

Te ari der pībilst, ka radio paspōrnē strōdōja daudzi pētnīki, kas vōce informaceju par nūtykumim Padūmu Savīneibā, tū apstrōdōja, publicēja, tū lasēja ASV kongresmeņi, tyka informāta valdeiba.

Mīnhenē pastōvēja lelōkais padūmu Samizdara arhīvs, latvišu redakcejā bejušais disidents Pāvils Brūvers apkūpōjis Latvejas cylvāktīseibu ceineitōju kusteibas vēsturi.

—RBE/RB kai informacejas olūts Internetā.

Tagad, kod nu analogōs raideišonas sistemas asam pōrgōjuši uz dīgitalū skaņu ikōrtu, paveras pavysam jauns komunikacejas veids — INTERNETS. Tymā piejamas ziņas, kai ari vyspōrējō informaceja par radio, ari valstīm un tautom, kurom teik gatavōti raidējumi.

Tyvōkajā laikā ziņu un reportažu kūpsavylkums angļu volūdā, taitod ari par nūtykumim Latgolā byus piejams INTERNETA litōtōjim vysā pasaulē.

INTERNETĀ, kai zynoms, ispējams ivadeit na tik vīn tekstus un fotografejas, bet ari skaņu — pošlaik jau nūteik mēģinōjumi un dreizumā radio raidējumus varēs klausēitis sātā voi dorba vitā pi datora.

Radio »Breivō Europa«. Radio »Breiveiba« raida 23 volūdōs 693 stuņdes nedeļā, tū klausōs apmāram 25 mljoni cylvāku.

Amerikas kongress raideišonai izdūd 72 mljonus dolaru godā, tys

gon ir divas trešdaļas mozōk nakai 1994. g. Latvišu redakceja, kuru voda Pēteris Zvāgulis, ar sešim darbinīkim, vairōk nakai 20 korespondentim, divim ziņu klōstīm un vīnas stuņdes originalprogrammu dinā pīdar pi mozajōm redakcejōm, jo saleidznoj ar ukraiņu 4 stuņdem voi radio »Svoboda« krīvu raidējumu nūdaļu, kas raida 24 stuņdes dinā.

Un tūmār mes asam sovā ziņā naaizvītōjams papyldynōjums Latvejas radio ainovā, vysupyrms jau tōpēc, ka myusu finansialī leizeklī atļauj uzturēt korespondentus strategiski nūzeimeigōs piļsātōs, pīmāram, Ņujorkā, Vašingtonā, Belgradē, Stokholmā un cytur. Mes pīdōvojām dorbu virknei Latvejas žurnalistu, par leidzstrōdnīkim isaisiteitas taidas Latvejas kulturas dzeivē pazeistamas personas, kai Māris Čaklais, Ieva Lešinska, Diāna

Spertāle, Viesturs Vecgrāvis, Vīnfreds Kraučis, žurnalisti Guntis Rozenbergs, Āris Jansons, Rita Zvīdra un daudzi cyti. Myusu korespondenti Saemā Ivetu Mediņu daudzi politikā uzskota par vysobjektīvōkū žurnalisti.

Šuvosor pōrveidōts »Latgolas Bolsa« profils, raidējumu ar leidzstrōdnīku paleidzeibu Reigā gatavoj Andris Stods-Sērmais. Tys sōcēs ar aktualū bloku, kurā itylpst politiskōs un tautsaimnīceibas ziņas, kai ari kulturas nūtykumu kalendars. Tōļōk sekoj Jōņa Pitrāna, Valdas Madalānes, Jūlija Trūpa sagatavōti materiali nu Latgolas, Ingrida Mičāne sovokōrt īpasazeist ar latgališu pasōkumim Reigā.

Cik daudz myusus klausōs? Kod raidējum Latvejas radio II. programmā nedeļā vīnu reizi, vysmoz 18%, bet, pīmāram, leitovišu un igauņu raidējumus, kas teik raideiti

I. vaļsts radio programmā, vairōk nakai 30%.

Sōcūt ar 1996. godu »Breivō Europa«, ari »Latgolas Bolss« kotru piktīni pl. 18.30 dzēržams Latvejas radio I programmā, bet Reigā pl. 21.30 frekveņcē 107,7. Kas skar »Latgolas Bolsa« raidējumu, tod informacejas, cik jū klausōs, myusim tryukst. Taču naaizmērsim, ka latgaliskais vōrds radio un televizejā Latvejā principā nav dzēržams.

Laiki pātīšam mainōs, un tūmār der isaklauseit Gruzejas prezidenta Eduarda Ševardnadzes nailgi atpakaļ saceitājā: »Kamer vīn draudēs brīsmas par ispējamu totalitarisma atdzimšonu koč vīnā Eiropas voi bejušos Padūmu Savīneibas nūstyri, radio »Breivō Europa« un radio »Breiveiba« byus nāpicīšamas. Myusim atlik tikai pasavērt tepat natōli uz Boltkrīveju...

Radio »Brīvā Europa«, Prāga

...īpaša vēreiba tiks pīgrīzta Rēzeknes 1917. goda kongresa atcerei, nūsyutu jysim tō 30 godu atcerei veļteitu Mikeļa Bukša rokstu... Nasaverūt uz laiku, kas aiztecējis kūpš publikacejas, 1917. goda kongresa vaicōjumu aktualitate nav zaudējuse sovu svoru, jo palīkam vīnōti vaicōjumā, ka vīnōta Latveja nav tals pats, kas vīnāda Latveja un ūtraižōk; jo palīkam vīnōti vaicōjumā, ka latgališu volūda ir kulturas bogōteiba, kuras saglobōšona, kūpšona un īvīšona oficialā litōšonā ir navīn kulturas vaicōjums, bet ari demokratizacejas procesus Latvejā raksturojōšs parametrs.

Ar vyslobōkīm nūvēlējumim

Andrejs SVYLĀNS,

radio »Breivō Europa« programmas »Latgolas Bolss« veidōtōjs

M. B.

1917. GODA LATGOLAS KONGRESA IDEOLOGEJA

Ir vyspōreja naapstreidama patīseiba, ka sabīdrīku jautōjumu ideologejas tautu dzeivē namādž ni momentali rastīs, ni ari momentali izbeigt eksistēt. Tōs atsateista pamozam, vējūtīs un saplyustūt kūpā naskaitamim pavedīnim, un taidā veidā kļjyst par atteiceigō laikmata voldūšū sabīdrīskū dūmu, tautas dvēseles naatjamam daļu.

Dažaidas straujas politiskas pōrgrūzeibas, pat taidas, kas ir izdareitas ar stypru ōrējū voi ikšējū varu, naspēj strauji pōrgrūzeit tautas pōrlīceibu un sabīdrīskōs dzeives ideologeju. Ar varu uzspīstō ideologeja dažaidu propagandu veidā gaužam lāni īaug sabīdreibā, un likās, tei nīkod naspēj eisti kļjyt par tautas pōrlīceibu, kaut ari ļaudīs tū ir spīsti skandyntō kotru dīnu. Cik vōji priškā raksteitī lozungī īsasakņoj tautā, tū mes asam labi nūvārōjōši pošu tautas nasenejā pagōtnē, kod cylvākim tyka mehāniski uzspīstas un ticēšonai pavālātas dažaidas pōrlīceibas, bez kaut kaidas breivas dūmu izmaiņas, bez kritikas, bez pōrsalicynōšonas īspējas.

Bet kur nav breivas dūmu izmaiņas, tur nav pōrlīceibas, tur nav

nikaidas dzīli īsakņōtas ideologejas. Eistō, tautas dvēselei tyvō, ideologeja taitod var īzaugt vīneigi dabeigi, un vīneigi kod tei ir īzauguse dabeigi, tei ir vysim meila un dōrga pōrlīceiba.

Taida breivi īzauguse, breivā dūmu izmaiņā izkristalizāta ir 1917. goda Latgolas kongresa ideologeja. Tei nabeja rodusēs tikai 1917. godā un tei ari nabeidze eksistēt vysōs trejōs godu desmitēs pēc tam, lai ari politiski apstōkli un situacejas šymā laikā beja vairōkkōrt mainējušīs. Šei lelō kongresa ideologejas stabilitate vīn jau licynoj, ka tei ir baļstējusēs uz tautas dīļōkū pōrlīceibu un īzteikuse myusu lelōkū tautas dālu lobōkōs dūmas.

Kaida tod beja 1917. goda Latgolas kongresa pamatdūma? Kai tei ir auguse, kai tei ir klīvuse par apzynōtu tautas pōrlīceibu un sabīdrīski politisku kusteibu, kas spontāni lauze sev ceļu, tikleidz beja rodusēs atteiceigi apstōkli?

Lai atbyldātu uz šū jautōjumu, mums ir jōpōrlaižs skots par vairōkom godu desmitēm un jōpasekoj šōs dūmas augšonai, atteisteibai un pastōvēšonai.

1917. goda Latgolas kongresa ideologejas sōkumi meklejami jau šō godu synta pīrmajā godu desmitē, kod Latgolas latviši sōka sevi apszynōt par patstōveigu nacionalu vīneibu un sōka sovōs rūkōs pōrjimt gōdeibu par sovu saimnīciskū un kulturalū dzeivi, veidōjūt sovu nacionali politiskū dūmu.

Sovas nacionalitates apszynōšona spīde vyspyrms atsabreivōt nu tō laika ōrējim pīkaryņōjumim: »īnflantiši«, »vītebskiši« un »pūli«. Latgolas īdzeivōtōji beja latviši, un sevi par taidim ir vīnmār skaitējuši. Par tū tod nu vajadzēja pōrlīcynōt tautišus pōrnūvodūs, kur, kai tū Trasuns sacēja, par Kinu zynōja vairōk nakai

sadarbeibas kulturas laukā (pīm., burtu jautōjums etc...) beidzēs nasekmeigi.

Prūtams, ir dabeiga parōdeiba, ka pi ideologiskim meklējumim īzavērzej plašas diskusejas, kurōs sovu veidūklī īzsoka gon lelōki optimisti, gon ari lelōki pesimisti. Ar tū apskotamais jautōjums īgyun lelōku vyspuseibu. Tai tys beja ari ar apszynōšonas īdeju. Nasekmeigais sadarbības pasōkums īzapeļņēja samārā osu kritiku. Jo mes pasekojom tō laika vodūšajam Latgolas laikrokstam »Dryva« (1907.—1918.), kas sovōs slejōs ir ļōvis piļņeigu dūmu izmaiņū vysu īspējamūs uzskotu pōrstōvim, tod pādejūs godūs pyrms kongresa sanōkšonas tur īzmonomi divi nūvērzīni. Vīni kai golvonū dūmu sovas nōkūtnes nūkōrtōšonai cylvynōja apszynōšonu, ūtri — sovas pašnūteikšōns paturēšonu. Cyti otkon pyulējōs par kritna vydseļa atrāšonu.

Ti, kas uz apszynōšonu raudzejōs kritiski, īzteice bažas par tū, ka, rūnūtīs eventualom centra īstōdem Reigā, Latgolas latviši tiks atbeideiti nu kulturali sabīdrīskōs un saimnīciskōs dzeives nūteikšōnas un vadeišonas. Prūtams, taidu īznōkumu nasavēļēja ari vyslelōki optimisti. Taisni ūtraidi — ari jūs uzskots beja, ka pošim jōbyun nūteicējim par sovom mōjom. Cytaidu dūmu jī pat navarēja pīlaist (pīm., K. Skrynda) un jī uzskatēja par nakritnu demagogeju vysus tamleidzeigus mīnejumus, ka kaidis jīm varātu aizlīgt litōt dzymtū volūdu (resp. augšlatvišu volūdu) un īzjimt nu rūkom nūteikšōnu par sovom īstōdem. Un tai jau priškōngresa laikā jautōjums par tū, voi īt kūpā, voi sevīm, atroda vydseļu — kūpā un sevīm, kū kai »Dryvas« redakcejas deklaraceju kaidā rokstā deve K. Skrynda.

Šys vydseļš tod ari klīva par kongresa ideologejas eistū pamatu. Lai ari kongress ir nūticis drusku saspeilātā atmosferā, par cik tei atkareiga nu personu raksturim, tys vālōkom paaudzem nav svareigs, tūmār, kai tys nu protokolim

radzams, tymūs ir uzjīntas vysas tōs rezolucejas un deklaracejas, kaidas vīn tūreji oficiali pastōvēja, un kaidas beja byutiskas īprikšējūs godūs nūskaidrōtajai ideologejai.

Kongresa protokola pīrmais pants pauž atziņu, ka Latgolas latviši, kaut ari ar sovu īpatņējū volūdu, ir latvišu tautas daļa un ka šei tautas daļa grib īsasaisteit vīnā teritorialā vīneibā ar pōrējim Latvejas nūvodim.

Bet aiz tō tūleiti sekōja ūtrs pants, kas saturēja deklaracejas, pi kaidim nūteikumim šei apszynōšona nūteik, precizejūt sev zynomu tiseibu rezervēšonu. Un prūti — apszynōjūt ar pōrējim apgobolim, Latgola patur sev patstōveibu vītejōs pašvaldeibōs, volūdas, skūlas un Bazneicas litōs.

Protokola ūtrais pants tod ari ir tys ideologiskais pamats, uz kura vēļōk (1921. g.) Latvejas valdeiba nūteice latgaļu dialektā litōšonas tiseibas, pīleidyntū tū valsts volūdai, lai gon, kai Rainis atzeist, pōrnūvodu volūdņiki jau agrōk beja nūlāmuši, ka tam nabyus byut. Nasaraugūt uz tū, šū ūtrō panta saturu burtiski atkōrtōj ari Vydzemes pagaidu zemes padūme 1917. goda jūli Reigā, taidā veidā bez īrunom akceptejūt Latgolas kongresa ideologiskūs pamatus (Sal. Dišlers, Latvijas Satversme, Latvieši II, Rīgā 1932. g., 151. lpp.).

Ir aiztecējuši 30 godi nu 1917. g. Latgolas kongresa sanōkšonas. Tō ideologiski pamati šymūs 30 godūs nu Latgolas darbiniku puses nav tykuši grūzeiti, lai ari dažaidi politiski apstōkli vairōkkōrt ir grūzejušīs. Tys liku reizi nūrōda uz kongresa ideologejas styprīm pamatim.

Pīmiņūt šū vēsturiskū kongresu, pōrnūvodūs arvīnu ir ticīs īzcalts tō pīrmais pants, piļņeigi pīmērstūt ūtrū (Sal. Sējēs 1937. g. maja nr., kur storp cytu ir publicāti arī protokoli). Bet jo mes kongresa lāmumus ar tō eistū ideologeju likam myusu valsts lykumu un sadzeives pamatā, tod objektīvitate prosa īvārōt pīrmū pantu kūpā ar ūtrū, īvārōt kongresa dūmu tōs eistajā byuteibā.

4. turpynōjums

1956. godā jys aizstōvēja filologejas zynōtņu kandidata disertaceju par temu »Sovrupynōtōjšs apzeimōtōjšs myusdīnu latvišu literarajā volūdā«. K. Gailūms ir vairōku latvišu volūdas mōceibu grōmotu leidzautors (»Latvišu volūdas gramatika VIII—XI klasei«, I un II daļa, 1953—1954, »Latvišu volūdas mōceiba krīvu skūlom«, 1961, »Latvišu literaturas hrestomateja«, mōceibu grōmota krīvu vydusskūlu 8.—9. klasi). Zynōtnīks daudz raksteja par morfologejas vaicōjumim, pīrmais nu latvišu filologim pēckara periodā snīdze plašōku pōrskotu par latvišu volūdas leksiku, detalizātikā īzvērse teikuma lūcekļu teoreju, īzvyrūt ari sovrupynōjuma jēdzīni. Jō vysnūpītņōkūs īnterešu un ryupu lūkā vysnūlāj palyka dzymtōs volūdas kultura un prakse.

Filologejas zynōtņu kandidats Aleksejs Grigorjevs dzimis 1954. goda 3. martā Ludzā, vydusskūlas direktora giminē, 1976. godā pabeidze LVU Svešvolūdu fakultates angļu volūdas

un literaturas nūdaļu, strōdōja par tulku Ventspīļs ūstas ryupneicā, pasnīdzēju LVU, pasapyldynōjōs M. Lomonosova Moskovas universitates aspirantūrā, kur 1986. godā aizstōvēja kandidata disertaceju par nacionalūs attīceibu jautōjumim. Beja Latvejas

VIKTORS TROJANOVSKIS

LUDZŌNĪŠI ZYNŌTNĒ

Tautas frontes laikroksta »Atmoda« redaktora vītņiks krīvu izdavumam, aizrūbežu literaturas vēstures pasnīdzējs, Saemias deputats. Vairōku zynōtnīsku dorbu autors.

Volūdņīks, profsors, literats Jezups Lelis (literarais pseidonims J. Pūrmalīts) dzimis Ludzas apriņķa Kōrsovas pogosta Pūrmaļūs 1927. goda 15. martā. Nu gimnazejas stila īsaukts vōcu aviacejas īzpaleigūs, nūnōcis amerikāņu gyustā, augstōkū īzgleiteibu īgyva Vōcejā un ASV,

specializādamīs vyspōreigajā volūdņīceibā, vīns nu tīm, kas letistikas (latvistikas) vaicōjumus pētēja ōrzemēs. Beja pasnīdzējs Harvarda universitatē Masačusetas štatā, kur pasnīdze dažaidus volūdņīceibas kursus, pīsadālēja latvišu volūdas pro-

grammu un mōceibu grōmotu īzstrōdōšonā skūlom, 1968. godā Rītummičiganas universitatē Kalamazū sōce vadeit latvišu volūdas un literaturas kursus, laika gaitā īzveidōjūt latvišu mōceibu centru. Lekcejōs saleidzynōjamā un vēsturiskajā vīlā īsaisitēja baltu volūdu datus. 1961. godā aizstōvēja doktora disertaceju par temu »Latgališu dialektā vīta baltu dialektu vydā«, kurā aplyukōta golvonūkōrt Latgolas izlūkšņu vēsture un fonologeja.

Latvišu un angļu volūdā publicējis daudzus apcerējumus par lingvistikas vaicōjumim, latvišu volūdu un literatūru, latgališu rokstu volūdu, tōs cilmi un vēsturi, kam veļteits ari 1965. godā īspīstais dorbs »Mozūs tautu un trymdas grupu lingvistiski kulturalōs problemas«. Jō spolvai pīdar daudz cytu dorbu par latgališu literārū volūdu, Latgolas izlūkšņu fonetiku, fonologeju un morfologeju. Myra J. Lelis 1989. goda 13. novembrī Kalamazū, Marienlendā, jō pišli pōrphbedeiti Naudaskolna kopūs pi Kōrsovas.

Volūdņiceka Emilija Soida dzymuse 1924. goda 22. martā Ludzas apriņķa Nirzas pogostā, ar īzcleibu beidze Ludzas vydusskūlu, Latvejas universitatē studēja baltu filologeju, tipat vuicējōs aspirantūrā, 1954. godā īgyva filologejas zynōtņu kandidates grādu par pētējumu »Vōrdkūpas jaunlatvišu publicistikā«. Beja šōs augstskūlas mōceibu spāks, docente, nu 1987. godā — vēstures un filologejas fakultates prodekanes, tod Latvišu volūdas katedras vadeitōja. Jei pasnīdze

volūdņīceibas vēsturi, myusdīnu latvišu volūdas morfologeju un vōrd-darinōšonu, vōrdkūpu klasifikaceju un nūzeimeigōkūs tipus. Zynōtneica studentu vajadzēibom sarakstējuse vairōkas grōmotas: »Golvonōs strukturalisma skūlas aizrūbežu volūdņīceibā« (1968), »Adverbs un adverbēšona myusdīnu latvišu volūdā« (1969), »Vōrd-darinōšonas analīzes principi myusdīnu volūdņīceibā un volūdā« (1970), kūpā ar cytim autorim — mōceibu grōmotas vydusskūlom, papyldleidzekļus vydusskūlu skūlōtōjim un pīrmeižēju volūdas mōceibu, ar S. Kļaviņu sastōdēja »Latvišu volūdas inversū vōrdņeicu« (1970), kūpā ar cuty vaļstu volūdņīkim organizēja godskōrtejōs profesora Artūra Ozola pīmiņas konference ar īvērži dažaidōs tematikōs. Tai ari naspējuse aizstōvēt sovu, latvišu volūdas morfologejai, respektīvi, vōrdu darinōšonai veļteitū doktores disertaceju, myra 1989. goda 5. decembrī Reigā.

Turpynōjums sekōs

DORBA GAITA

Sākums 1. lpp.

14.15—15.00 — pušdīnes.
 15.00—18.00 — LPI zynōt-
 niskō konference Rēzeknes
 rajona padūmes telpās
 Atbreivōšonas alejā 95., dorbs
 grupās.
 19.00 — Atpyutas vokors.
25. OKTOBRI
 9.00—12.00 — LPI VI zynōt-
 niskō konference, dorbs grupās
 Rēzeknes rajona padūmē
 Atbreivōšonas alejā 95.
 12.00—13.00 — LPI bidru
 kūpsapuļce,
 13.00—14.00 — konferences
 nūslāguma plenarsēde, iteikumu
 pijimšona,
 14.00—15.00 — pušdīnes,
 15.30 — ekskurseja uz V. Lōča
 Latgališu rakstnieceības muzeju
 Pilcinē.
 Ekoloģejas un vides izgleiteības
 dorba grupa, vadeitōjs Dr. ped.
 Bruno Jansons, 24. oktobrī nu
 pulkstiņ 15.00 leidz 18.00:
 G. Novika (Rēzekne) —
 Rēzeknes piļsātas ekologiskās
 kvalitātes vērtējums,
 I. Pecka (Rēzekne) — DPU
 Dobas izpētes un vides izglei-
 teības centra darbeibas pīredze
 vides problemu risynōšonā
 Latgolā,
 P. Everts-Bunders (Solaspīļs)
 — dažu kritiskūs kūku un kryumu
 sugu izplateiba un ekoloģeja
 Lubōņa azara dinvydu daļā,
 A. Čerāns (Reiga) — syla kirzaka
 dobas parkā »Daugovas lūki«,
 I. Hahele (Daugavpiļs) —
 īpaši aizsorgojamās dobas teri-
 torejas un tūs problemas.
 25. oktobrī nu pulkstiņ 9.00 leidz
 12.00:
 B. Jansons (Daugavpiļs) —
 izziņas stygas un tūs nūzeime
 vides izgleiteibā,
 A. Barševskis (Daugavpiļs)
 — boreali elementi Lubōņa azara
 apkōrtnes vabaļu faunā,
 E. Ruskule (Rēzekne) —
 Rāznas azars un tō problemas,
 A. Škute (Daugavpiļs) —
 Rāznas azara zonēšona
 atkareibā nu zooplanktona kvalita-
 tivō sastōva,
 A. Sylāns (Solaspīļs) — ratūs
 un aizsorgojamūs augu atradnes
 Lubōņa azara dinvydu daļā,
 J. Soms (Daugavpiļs) —
 erozejas procesu raksturōjums
 Rāznas azara sateces baseinā.
 Izgleiteibas un pedagogejas
 dorba grupa, vad. Dr. ped.
 Eleonora Terezija Vaivode, 24.
 oktobrī nu pulkstiņ 15.00 leidz
 18.00:
 V. Pauris (Rēzekne) —
 estetiskās audzynōšonas spējas
 Latgolas skūlās,
 A. Forsyths (Angleja) —
 svešvolūdu vīcēšonas metodikas
 atteisteibas spējas Latgolas
 regionā,
 M. Priekule (Rēzekne) —
 socialūs apstōkļu itekme uz
 jaunōkū skūlas vacuma bērnu
 atteisteibu un audzynōšonu,
 V. Lūbkina (Rēzekne) —
 orūdpedagogu sagatavōšonas
 problemas Rēzeknes Augstskūlā,
 I. Supe (Rēzekne) — mōjas
 ekonomika sōkumskūlā,
 G. Strods (Rēzekne) — folklo-
 ras dejas pīlītōšonas spējas
 sōkumskūlā,
 L. Keirāns (Daugavpiļs) —
 izgleiteibas leimiņš eksaktajūs
 mōceibu priksmatūs 1939. un
 1996. godā Latvejā,
 J. Pokulis, H. Pokule
 (Daugavpiļs) — dorbmō-
 ceibas skūlōtōju izgleiteibas aktu-
 alitates Latgolā.
 25. oktobrī nu pulkstiņ 9.00
 leidz 12.00:
 A. Sannikova (Rēzekne) —
 komercskūlu lūma Latgolas

regiona ekonomiskajā atteisteibā,
 J. Lozda (Preiļi) — iskots
 Latgolas tautskūlu vēsturē XIX gs.
 pādejā catūrksnī Rēzeknes
 aprīņi,
 L. Žukovska (Rēzekne) —
 izgleiteibas atteisteibas proble-
 mas Rēzeknes rajonā,
 I. Matule (Rēzekne) —
 māmeņas skūla kai faktors bārna
 personeibas veidōšonā,
 R. Samuša (Daugavpiļs) — V.
 Seile — pedagogiskās literaturas
 autore un pēneica,
 E. Oļehnoviča (Daugavpiļs) —
 Saules skūla — nu šyūšonas un
 rūkdorbu kursim leidz mōkslas
 koledžai,
 E. Vaivode (Daugavpiļs) —
 DPU Promocejas padūmes peda-
 gogejas nūzarē vīcēšonas
 metodikas apakšnūzares 5 godi,
 Z. Matule (Rēzekne) —
 augstōkās izgleiteibas potencia-
 la atteisteibas problemas Latgolā,
 R. Klepere (Daugavpiļs) — dažas
 metodiskas spējas vides izglei-
 teibas dorbā sōkumskūlā.
 Kulturas vēstures dorba grupa,
 vad. Dr. habil. filoz., prof. Pīters
 Zeile, 24. oktobrī nu pulkstiņ
 15.00 leidz 18.00:
 V. Liepa (Daugavpiļs) — mōk-
 slas dzeive (Daugavpiļi) — XX gs.
 20.—30. godi,
 J. Murāns (Saldus) — breivō
 estetika mōkslas uztverē,
 P. Zeile (Reiga) — Konstantins
 Raudive un Zenta Mariņa kara
 godūs »Daugavas Vēstneši«,
 J. Eļksnis (Rēzekne) —
 Latgolas Kulturas centra
 izdevnīcībā paveiktās, nōkūtnes
 nūdūmi un problemas,
 A. Ļaksa (Daugavpiļs) —
 Leonida Bauliņa daiļrade
 Rītumeiropas mōkslas kontekstā,
 A. Strods (Jelgova) — ētiskais
 montōjums »Acta Latgalica«, 1.—
 5. sēj. atspūgulojumā,
 S. Rozenbaņa (Reiga) — lat-
 gališu grōmotnīceiba 1996. godā.
 25. oktobrī nu pulkstiņ 9.00
 leidz 12.00:
 I. Ļaksa (Daugavpiļs) — mōk-
 slas un personeibas mejdarbeiba
 Valdas Mežbārdes daiļradē,
 I. Leleva (Rēzekne) — Mikeļa
 Bukša dzeive un literārō darbeiba,
 I. Saule (Rēzekne) — Latgola
 atmūdas un drukas aizlīguma
 laikā,
 A. Vējāns (Reiga) — Jōņs
 Jaunsudrabeņš un Latgola,
 O. Kūkojs (Ludza) — kai izvei-
 dōt Andryja Jūrdža muzeju,
 L. Prūse (Reiga) — laseišonas
 un biblioteku izmontōšonas inten-
 sitate Latgolā (Latvejas
 Nacionalōs bibliotekas 1996.
 goda socialogiskās aptaujas
 rezultati).
 Latgališu volūdas un literaturas
 dorba grupas vad. Dr. habil. filol.,
 prof. Ontons Breidaks, 24. okto-
 brī nu pulkstiņ 15.00 leidz 18.00:
 A. Stafecka (Reiga) — latgališu
 ortografejas problemu risynōjums
 20. gs. sōkumā (1903—1923),
 A. Juško (Rēzekne) — G.
 Manteifeļa darbeiba folkloristikā,
 L. Jurgīte (Reiga) — personvōr-
 du izmontōjums vēsturniku dorbūs
 par Latgolas un Lītuvas etniskū
 vēsturi un tūs vērtējums,
 I. Muizniece (Rēzekne) —
 iskots V. Lukaševiča un O. Seiksta
 romanā »Vaļerjana dzeive i
 radzīni«,
 L. Leikuma (Reiga) — lat-
 gališu pareizraksteibas
 normēšonas gaita 1927.—1929.
 godūs,
 V. Lukaševičs (Daugavpiļs) —
 latgališu literatura vaļsts politikas
 kontekstā,
 L. Agleniece (Rēzekne) —
 latgališu lirikas antoloģejas, tūs
 nūzeime literaturas procesā,
 O. Breidaks (Reiga) — lat-

gališu literārō volūda: cereibas un
 rezultati.
 25. oktobrī nu pulkstiņ 9.00
 leidz 18.00:
 I. Gribule (Rēzekne) — V.
 Krāslavieša dzejas simboli,
 J. Kursīte (Reiga) — sil-
 labiskō vōrsmōšonas sistema lat-
 gališu dzejas pyrmsōkumā,
 I. Gajevska (Rēzekne) — A.
 Spoļa literaturkritiskō darbeiba,
 S. Kalvāne (Reiga) —
 aizmērtais latgališu goreigūs
 dzeju autors Stefans Baginskis,
 I. Zadvinska (Rēzekne) — tālu
 tipi J. Klīdzēja prozā,
 V. Valeinis (Reiga) — Franča
 Trasuna daiļrades žanri,
 S. Lazdiņa (Rēzekne) — J.
 Gorsvāna personeiba,
 A. Stikāne (Reiga) — vērtību
 sistema Naizmērstules un M.
 Andžānes dairadē,
 D. Baņņa (Rēzekne) — M.
 Skujas dairade,
 L. Cīrša (Rēzekne) — ortografe-
 jas jautōjumu risynōjums 20. gs.
 sōkumā,
 A. Sidarāne (Rēzekne) — K.
 Stroda-Plencinika davums bērnu
 literatūrā.
 Religejas dorba grupa, vad.
 prāvests Alberts Budže, 24. okto-
 brī nu pulkstiņ 15.00 leidz 18.00:
 L. Erts (Aizkraukle) — bazneic-
 kungs Ontons Puncuļs —
 Vydsmuizās prāvests,
 A. Budže (Tylža) — Jezups
 Macilevičs — Latgolas Stenders,
 I. Salceviča (Reiga) — goreidz-
 nīceibas davums latgališu rakst-
 nīcībā pyrmos Latvejas repub-
 likas laikā,
 A. Medne (Rēzeknes raj.) —
 kristeigās audzynōšonas dorba
 organizaceja,
 S. Deidule (Daugavpiļs) —
 sakralō gleznīceiba Preiļu rajona
 katōļu bazneicōs,
 I. Brence (Daugavpiļs)
 — katōļu bazneicu muzyka
 Latgolā,
 I. Prikule (Rēzekne) — ticeibas
 mōceiba skūlā vakar, šudiņ, reit.
 Socioloģejas dorba grupa, vad.
 doc. Vladimirs Meņšikovs, 24.
 oktobrī nu pulkstiņ 15.00 leidz
 18.00:
 A. Nikolajevs (Daugavpiļs) —
 bezdorbs Latgolā, sociali
 ekonomiskais aspekts,
 V. Meņšikovs (Daugavpiļs) —
 sociali ekonomiskō situaceja
 Latgolas zemniķu vērtējumā,
 O. Peipiņa (Daugavpiļs) —
 migracejas procesi Latgolā 90.
 godūs,
 V. Stūrmanis (Daugavpiļs) —
 apdrūšynōšonas tērgs Latvejā,
 Ž. Nikolaičenko (Daugavpiļs) —
 Izvaltas pogosta socialais
 portrets,
 I. Ostrovska (Daugavpiļs) —
 Latgolas īdzeivōtōju socializace-
 jas specifika ekonomiskūs refor-
 mu gaitā (1993—1997),
 I. Kunicka (Daugavpiļs) —
 Latgolas īdzeivōtōju sociali psīho-
 logiciskais raksturōjums,
 J. Pīterāns (Daugavpiļs) —
 magistralais un marginalais
 myusdīnu sabīdreiba.
 Tautsaimnīceibas dorba grupa,
 vad. Dr. ekon. Jezups Zeļonka,
 24. oktobrī nu pulkstiņ 15.00
 leidz 18.00:
 E. Matisāns (Ulbroka) —
 Latgolas regiona atteisteiba voi
 vizeja,
 R. Karnīte, A. Kubuliņa (Reiga)
 — Latgolas nūvoda pošvaļdeibu
 asūšō finansialō stōvūklā analīze,
 S. Keišs (Rēzekne) —
 prikslykumi kredītsabīdreibas
 atteisteibas veicynōšanai,
 F. Eisaka (Reiga) —
 Austrumlatvejas lūpkūpeibas pro-
 dukcejas ražōtōju un
 pōrstrōdōtōju integraceja preču
 tērgā,
 A. Pēka (Reiga) —
 zivsaimnīceibas nūzeime
 Austrumlatvejas lauku atteisteibā,

V. Strumkule (Rēzekne) —
 lynkūpeiba Latgolā,
 D. Sons (Rēzekne) — iteikumi
 kredītešonas projekta dokumen-
 tacejas sagatavōšanai,
 V. Stramkale, S. Ivanovs
 (Rēzekne) — lynu ražōšonas
 problemas un perspektivas
 Latvejā,
 A. Rekšņa (Ulbroka) —
 gūvkūpeiba — Latgolas lauk-
 saimnīceibas stabilitātes pamat-
 nūzare.
 25. oktobrī nu pulkstiņ 9.00 leidz
 12.00:
 J. Zeļonka (Rēzekne) — koope-
 racejas un integracejas atteisteiba
 Latgolas laukūs,
 A. Pelšs (Rēzekne) — Latgolas
 zemniķu saimnīceibu atteisteiba,
 V. Nikitina (Rēzekne) — Latgolas
 rypnīceibas atteisteibas proble-
 mas,
 P. Ryuža, B. Ryuža (Jelgova)
 — Latgolas pogostu un rajonu
 ranžēšona un sociali ekonomiskō
 analīze,
 M. Skārds, J. Krūze (Rēzekne)
 — magneja un kaļceja attīceibas
 maizes raugūs,
 V. Straždiņa, V. Degsne, I.
 Zaļūksne (Rēzekne) — lauku
 turisma atteisteiba Latgolā,
 I. Silīneviča (Rēzekne) —
 turisma spēju prognozēšona
 Latgolā,
 J. Skārds (Rēzekne) —
 Latgolas sociali ekonomiskās
 atteisteibas īpatneibas,
 A. Žebeka (Reiga) — spē-
 jamō kooperaceja Latgolas
 laukūs,
 J. Ūzulenš (Ulbroka) — lēlūpu
 gaļas ražōšonas perspektivas
 Latgolas lūpkūpeibas nūzarē.
 Vēstures dorba grupa, vad. Dr.
 vēst. Henrihs Soms, 24. oktobrī
 nu pulkstiņ 15.00 leidz 18.00:
 J. Kapustāns (Reiga) —
 apvīnōšonās jautōjums 1917.
 goda apreļa Latgolas kongresā:
 par un pret,
 A. Ivanovs, H. Soms
 (Daugavpiļs) — Latgolas vēs-
 tures kompleksō olūtu bāze un
 datorizātō olūtu bāze »Latgolas
 dati«,
 G. Barkovska (Daugavpiļs) —
 Latgolas vēstures arhīva izvei-
 dōšonas napīcīšameiba,
 K. Počs (Rēzekne) — Latgolas
 vaicōjums padūmu historiogra-
 fejā,
 J. Broļišs (Rēzekne) —
 nacionalūs procesu izpētes
 stōvūklis Latgolā un problemas
 myusdīnās,
 E. Jēkabsons (Reiga) — pōr-
 maiņas Latgolas pūļu
 muiznīceibas nūstōjā pret
 Latvejas vaļstiskumu (1917—
 1920),
 V. Šcerbinskis (Reiga) — sepa-
 ratisma tendēnces Latgolas
 latvišu vydā 20.—30. godūs.
 25. oktobrī nu pulkstiņ 9.00 leidz
 12.00:
 I. Ūsite (Rēzeknes raj.) —
 sabīdriskō dzeive Rēzeknē I
 Saeimas laikā (1922—1925),
 A. Melne (Rēzeknes raj.) —
 sabīdriskō dzeive Rēzeknē II
 Saeimas laikā (1925—1928),
 P. Kivrāns (Rēzekne) —
 sabīdriskō dzeive Rēzeknē 4.
 Saeimas laikā (1931—1934),
 S. Kuzņecovs (Daugavpiļs) —
 Jezupa Trasuna symtgadei
 (1898—1998),
 S. Pundure (Daugavpiļs) —
 jaunōkō literatūra un olūti par
 Bolvu nūvoda vēsturi,
 V. Beitāne (Rēzeknes raj.) —
 Viļānu piļsātas legionari,
 R. Solovjova (Rēzekne) —
 dorba pīredze nūvodpēnīcībā
 Rēzeknes 2. vydusskūlā,
 V. Greiškāne (Rēzekne) —
 Rēzeknes 5. vydusskūla vēstures
 skatējumā.

FRANCIS
KEMPS PAR
1917. GODA
KONGRESIM
RĒZEKNĒ

IZVYLKUMI NU ROKSTA

...Rēzeknes kongresam vajadzēja
 izskērt Latgolas liktīni. 1917. goda
 27. aprīlī sanōce šys kongress ar ļūti
 plašu tautas masu pīsadaleišonu kon-
 gresa dīnā manifestacejas nūlyukā.

...Kai jau beja mynāts, latgaļu
 sabīdriski, civilī darbinīki beja izkai-
 seiti pa vysom armejom un frontem,
 bet goreidznīki vysi beja sovōs
 draudzēs sveiki un vasali un ni kara,
 ni revolucejas brīsmu vēļ nabeja
 baudējuši. Dabiski, ka goreidznīku
 vairōkums pōrjēme sovā rūkā kai
 kongresa sasaukšonu, tai ari tō
 vadeibu. Kongresa prezidejūšais un jō
 vitnīks beja bazneickungi.

Ari kongresa daleibnīki, apmāram
 300 personas, kai tys radzams nu kon-
 gresa dokumentim, tyka vysvairōk
 syuteiti nu katōliskom draudzem un
 vysmozōk nu pogostim, jō pogostūs
 sēdēja krīvu irēdni, kuri nasimpatizēja
 latgaļu nacionalajai kustēibai.

...Rēzeknes kongress sōce dorbōtīs
 saspeilātā atmosferā. Un tū sakōpyņō-
 ja vēļ tys apstōklis, ka leidz ar
 katōliskim latgaļu manifestantim
 Rēzeknē saplyuda ari lels daudzums
 vītejus krīvu. Rēzeknē beja ari dzgon
 lels garnizons, dorbōjōs politiski
 pulku komisari un karaveiru padūme.
 Saplyudušūs ļaužu kūpskaitu tymā
 dīnā Rēzeknē vērtēja uz 30000. Un
 tys varēja byut.

...Kongresā aktīvu daleibu jēme
 Latgolas latviši. Latgolas minoritates
 beja uzaicynōtas tikai kai visi, bez
 bolsa tīsebom. Vēļōk minoritates
 vysaidi izrōdēja namīru ar šū kongre-
 su, kurs it kai ar nūlyuku ignorēja
 minoritašu tīseibas uz pošnūsā-
 teikšonu.

Tai teoretiski Latgola tyka atdalei-
 ta nu Vitebskas boltkrīvu guberņas,
 bet praktiski šō apgobola
 pōrvaļdeišonā nanūtyka nīkaidās pōr-
 maiņas. Vaļdeibas augstōkās
 instances palyka napīkōpeigas latgaļu
 praseibu lītā.

...Tymā pat godā (1917) decembrī
 Rēzeknē nūtyka vēļ vīns cyts Latgolas
 kongress, jō tai varātu nūsaukt tū
 plašu sapuļci, kurā pīsadaleja pōrstōvi
 nu vysim Latgolas pogostim un nu
 latgaļu inteliģences apyrndom. Tys
 beja jau pēc komunistiskō apvārsma
 Krīvejā. Kerenska vaļdeiba beja jau
 gōzta, vysu pōrvaļdeija padūmu vara,
 kura ōrpus Pīterpiļs sōkumā izapaude
 vīnkōršā, popularā formulā: »vara uz
 vītom« (vlastj na mestah).

Šymā decembra kongresā, kurā
 pogostu pōrstōvi taipat vairōk beja
 nūzeimōti ar komisaru varu nakai
 vālāti tautas sapuļcēs, ari tyka
 apsprīsts jautōjums par Latgolas
 apgobola liktīni, par tō atdaleišonu nu
 Vitebskas guberņas, par vītejos
 pašvaļdeibas nūteikšonu.

...Decembra kongresa dokumenti,
 kai ari mynātōs vīpdyu komitejas
 protokoli kaut kur Latgolā globojās,
 taipat kai uzglōbōti ir apreļa kongresa
 dokumenti. Sovaidi: tōs personas, kas
 seiki izpētēja pyrmo Latgolas kongre-
 sa darbeibu un attālōja pat seikumus,
 kas ar šū kongresu saisteiti, ni ar vīnu
 vōrdu napīmiņ par decembra kongre-
 su. Plašōkai sabīdreibai verūtīs nu
 godu perspektivas, byutu interesanti
 nūvārōt politiskū kustēibu Latgolā
 vysūs variantūs un vysūs vērzīņūs.
 Apstōkli un cylvāki ir styprī
 mainējušīs, un mynātō goda nūtykumi
 jau pīdar vēsturei. Kautreibai šō goda
 kustēibas vīpuseiģā attālōšonā šudiņ
 nabyutu vysas.

...Latgolas tragisms beja tymā
 apstōkli, ka latgališu inteliģence beja
 vēļ jauna, sovā skaitā moza un
 materialā ziņā nabadzeiga. Dziļōkom
 politiskom pōrdūmom un slēdzinim
 jai tryuka attīceigas erudicejas, un
 plašōkai organizatoriskaj akcejai
 nabeja materialūs leidzekļi.

Latgolas nūvoda nedeļas laikroksts
 REDKOLEGIJA
 Dybynōtōjs — A. Rancāna
 izdevnīceiba.
 Indeks 3053

Masu informacejas leidzekļa
 registrācijas aplīceiba Nr. 1609.
 Iznōk nu 1994. goda 30. decembra
 reizi nedeļā — pīktīdīs.

Izdevēja nūrēkinu kōnts Latvijas
 Unibankas Preiļu nūdaļā Nr. 468425,
 kods 310101900. Izdevēja adrese:
 A. Upiša iļā 3-49, Preiļi LV-5301,
 tōļrūps 8-253-21516. I. ispidlūksne.

Datorsalykums Livija Kalvāne,
 datormaketeišona — Solveiga Sarkane.
 Īspīsta SIA »Latgolas druka«
 Bazneicas iļā 28, Rēzeknē, LV-4601